

چهارشنبه سوری در جمهوری آذربایجان

جشن نوروز و آیین چهارشنبه سوری در جمهوری آذربایجان بسیار شبیه به ایران است، آذربایجانی ها هر چهار ، شب چهارشنبه اسفند ماه را به رسم یادآوری چهار عنصر تشکیل دهنده زمین یعنی آب ، باد ، خاک و آتش جشن می گیرند.

آران نیوز- تاریخ برگزاری جشن نوروز در جمهوری آذربایجان همانند ایران به چند هزارسال پیش برمی گردد و این عید در واقع جزء آیین وسنن ملی مردم این کشور می باشد . پس از کسب استقلال ملی در سال 1991 میلادی یکی از اقدامات اولیه دولت جمهوری آذربایجان در راستای احیای ارزش های ملی ومعنوی مردم این کشور ، برگزاری رسمی مراسم عید نوروز در سراسر این کشور بود .

بنا بر این عید نوروز در حال حاضر جمهوری آذربایجان بسیار با شکوه برگزار می شود و آمادگی برای نوروز از شب یلدای کوچک که در جمهوری آذربایجان 'کیچیک چله' نام دارد ، شروع می شود و از این روز به بعد همه در تدارک روز عید نوروز هستند.

اولین آیین های نوروزی در جمهوری آذربایجان قبل از فرا رسیدن این عید خجسته برگزاری آداب و رسوم خاص چهار « شب چهارشنبه » در این کشور می باشد . در جمهوری آذربایجان شامگاه سه شنبه هفته ' چرشنبه آخسامی ' نام دارد و مردم این کشور، شب های چهارشنبه آخر ماه اسفند را در استقبال از عید نوروز به ترتیب 'سو چرشنبه سی' (چهارشنبه آب)، 'اد چرشنبه سی' (چهارشنبه آتش)، 'تورپاق چرشنبه سی' (چهارشنبه خاک) و 'آخیر چرشنبه' یا 'یل چرشنبه سی' (چهارشنبه آخر ویا چهارشنبه باد) نامیدند. این سنت به رسم یاد آوری چهارعنصر تشکیل دهنده زمین، آب، باد، خاک و آتش نام گذاری شده است و شب های چهارشنبه جشن گرفته می شود.

عنوان های مذکور چهارشنبه های آخر سال بر باورهای مردم جمهوری آذربایجان درباره فرا رسیدن بهار وپایان فصل زمستان تکیه داشته که در اول آتش افروخته می شود و باد آن را به قله کوه ها برده برف ها را آب می کند و این آب به دامنه کوه ها و مراتع جاری شده خاک را جانی دوباره می دهد و از این خاک رویش سبز زندگی آغاز می شود. در چهارشنبه آخر سال همانند مراسم چهارشنبه سوری در ایران، مردم در حیاط خانه ها یا درمحلها، آتش روشن می کنند و هرکس به اندازه توانایی خود از روی آتش می پرد و می گوید همه دردها و رنج هایم روی آتش ریخته شود.

روشن کردن آتش در چهارشنبه شب های آخر ماه اسفند در جمهوری آذربایجان با علاقه خاص اجرا می شود و در همان شب درهمه محلات شهر باکو وشهرها و شهرستان های این کشور می توان شاهد این آیین نوروزی شد .

مردم جمهوری آذربایجان به چهارشنبه سوری که در این کشور به آن 'چرشنبه آخسامی' می گویند ارزش و توجه خاص قایل هستند ودر سفره شام این روز انواع غذاها و بخصوص غذای تهیه شده از ماهی چیده می شود .

در این کشور بر اساس باورهای دیرینه نوروزی بر سر سفره چهارشنبه سوری وعیدی باید همراه با انواع غذاها حتما غذای تهیه شده از ماهی وجود داشته باشد . خیس کردن گندم چند روز قبل از عید برای کاشتن سبزه عید نوروز که سمنی (semeni) عنوان دارد یکی از آیین ها و نمادهای اصلی نوروزی در جمهوری آذربایجان به شمار می رود .

سمنی (semeni) در واقع یکی از نمادهای عمده عید نوروز در جمهوری آذربایجان به شمار می رود و بنا بر این در این روزها می توان در همه فروشگاهها و می وه فروشی ها شاهد فروش سمنی شد . سمنی را مردم طبق معمول بر سر سفره های چهارشنبه سوری نوروزی می گذارند

در فولکلور مردم جمهوری آذربایجان هرچند هفت سین در سفره عیدی مطرح است ولی به آن چندان هم رعایت نمی شود . مراسم «پاپاق آتماق» یا کلاه گردانی از جمله آیین های اجرا شده در چهارشنبه سوری است که اکثراً پسرها در آن شرکت دارند. آنها در خانه همسایه را می زنند وصاحب خانه درکلاه آنها چیزهای خوردنی مانند شکر بوره، باقلوا، فندق، سیب و شکلات می گذارد. بعضی دختران نیز در این شب فال گوش می ایستند که به زبان آذری 'قولاخ فالی' می گویند. آنها مخفیانه به سخنان همسایه گوش می دهند و آن ها را به نیکی تفسیر می کنند. خانه تکانی قبل از فرا رسیدن نوروز از دیگر آیین های نوروزی مردم جمهوری آذربایجان به شمار می رود .

در جمهوری آذربایجان در آستانه عید نوروز برای برگزاری با شکوه این عید مهم مردم این کشور کارهای مقدماتی خاص در باکو و سایر شهرها و شهرستانها اجرا می شود . با توجه به این که آیین و مراسم های نوروزی در جمهوری آذربایجان با ایران یکسان است ، در این روزها می توان شاهد سفره های عیدی تعداد قابل توجه از شهروندان ایرانی به باکو و سایر شهرهای جمهوری آذربایجان شد .

نهادهای مربوطه جمهوری آذربایجان در رابطه با افزایش سفرهای گردشگری در ایام نوروز برنامه های ویژه را با تشویق سفرهای گردشگری و عیدی به این کشور اجرا می کنند . شرکت هواپیمای 'آذال' جمهوری آذربایجان به تازگی اعلام کرد که در آستانه عید نوروز پروازهای مسافربری به دوشهر ایران از جمله تبریز و ارومیه راه اندازی می کند . ناظم صمداف معاون وزارت فرهنگ و گردشگری جمهوری آذربایجان نیز اخیرا اعلام کرد که برنامه های خاص برای گردشگران ایرانی در این روزها در باکو و سایر شهرهای این کشور اجرا می شود .

بنا به آمار رسمی در نیمه اول سال 2017 میلادی بیش از 180 هزار گردشگر ایرانی به جمهوری آذربایجان سفر کرده بود که در مقایسه با زمان مشابه یک سال قبل 89 درصد بیشتر بوده است .

گزارش از : تلمان زمان اف